Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 20ής Ιανουαρίου 2022*

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Μεταναστευτική πολιτική – Οδηγία 2003/109/ΕΚ – Άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ' – Απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας – Απουσία από το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί διάστημα δώδεκα διαδοχικών μηνών – Διακοπή της περιόδου αυτής απουσίας – Μικρά χρονικά διαστήματα διαλείπουσας διαμονής στο έδαφος της Ένωσης»

Στην υπόθεση C-432/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Verwaltungsgericht Wien (διοικητικό πρωτοδικείο Βιέννης, Αυστρία) με απόφαση της 28ης Αυγούστου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Σεπτεμβρίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

ZK

παρισταμένου του:

Landeshauptmann von Wien

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Prechal (εισηγήτρια), πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, προεδρεύουσα του τρίτου τμήματος, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi και N. Wahl, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: D. Dittert, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Ιουλίου 2021,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο ZK, εκπροσωπούμενος από τον E. Drabek, Rechtsanwalt,

– η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Posch και τις J. Schmoll και C. Schweda,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Cattabriga και τον H. Leupold,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Οκτωβρίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες (ΕΕ 2004, L 16, σ. 44).

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του ZK και του Landeshauptmann von Wien (προέδρου της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους της Βιέννης, Αυστρία) σχετικά με την άρνηση του τελευταίου να ανανεώσει την άδεια του ZK ως επί μακρόν διαμένοντος.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2003/109

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 4, 6, 10 και 12 της οδηγίας 2003/109 έχουν ως εξής:

«(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, δήλωσε ότι θα πρέπει να υπάρξει προσέγγιση του νομικού καθεστώτος των υπηκόων τρίτων χωρών προς εκείνο των υπηκόων των κρατών μελών και ότι στα άτομα που έχουν διαμείνει νομίμως σε κράτος μέλος επί περίοδο που θα προσδιορισθεί και τα οποία διαθέτουν άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, θα πρέπει να χορηγείται εντός του εν λόγω κράτους μέλους, σύνολο ενιαίων δικαιωμάτων κατά το δυνατόν παραπλήσιων προς τα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[…]

(4) Η ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες στα κράτη μέλη αποτελεί στοιχείο-κλειδί για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, θεμελιώδους στόχου της [Ευρωπαϊκής] Κοινότητας, ο οποίος ορίζεται στη συνθήκη [ΕΚ].

[…]

(6) Το κύριο κριτήριο για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να είναι η διάρκεια διαμονής στην επικράτεια ενός κράτους μέλους. Αυτή η διαμονή θα πρέπει να ήταν νόμιμη και αδιάλειπτη ώστε να δείχνει την εδραίωση του προσώπου στη χώρα. Θα πρέπει να προβλεφθεί κάποια ευελιξία ώστε να λαμβάνονται υπόψη περιστάσεις που μπορούν τυχόν να αναγκάζουν το πρόσωπο να αναχωρεί προσωρινά από την επικράτεια.

[…]

(10) Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σύστημα κανόνων που να διέπει τις διαδικασίες για την εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές και διαχειρίσιμες, λαμβάνοντας υπόψη το συνήθη φόρτο εργασίας των διοικήσεων των κρατών μελών, καθώς και διαφανείς και δίκαιες, προκειμένου να προσφέρουν το κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας του δικαίου στους ενδιαφερομένους. Δεν θα πρέπει να αποτελούν μέσο παρεμπόδισης της άσκησης του δικαιώματος διαμονής.

[…]

(12) Προκειμένου να συσταθεί ένα πραγματικό μέσο για την ενσωμάτωση του επί μακρόν διαμένοντος στην κοινωνία στην οποία έχει εγκατασταθεί, οι επί μακρόν διαμένοντες θα πρέπει να απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους πολίτες του κράτους μέλους σε ευρύ φάσμα οικονομικών και κοινωνικών τομέων, δυνάμει των σχετικών όρων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.»

4 Το άρθρο 1 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία καθορίζει:

α) τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος από ένα κράτος μέλος στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στην επικράτειά του, καθώς και τα συναφή δικαιώματα και

β) τις προϋποθέσεις διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών υπό καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε κράτη μέλη άλλα από εκείνο που τους χορήγησε το καθεστώς αυτό.»

5 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας, με τίτλο «Ορισμοί», ορίζει τα εξής:

«Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[…]

β) “επί μακρόν διαμένων”: κάθε υπήκοος τρίτης χώρας που απολαύει του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος που προβλέπεται στα άρθρα 4 έως 7·

[…]».

6 Το άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Διάρκεια της παραμονής», έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη παρέχουν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην επικράτειά τους νόμιμα και αδιάλειπτα κατά τα πέντε τελευταία έτη αμέσως πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

[…]

3. Οι περίοδοι απουσίας από την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους δεν διακόπτουν την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της,

εφόσον είναι κατώτερες από έξι διαδοχικούς μήνες και δεν υπερβαίνουν συνολικά δέκα μήνες εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

[…]»

7 Το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/109, με τίτλο «Απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος», ορίζει στην παράγραφο 1:

«Προκειμένου να αποκτήσει το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, ο ενδιαφερόμενος υπήκοος της τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει. […]»

8 Το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/109, το οποίο επιγράφεται «Άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος [ΕΕ]», προβλέπει τα εξής:

«1. Το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος είναι μόνιμο, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9.

2. Τα κράτη μέλη χορηγούν στον επί μακρόν διαμένοντα άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος [ΕΕ]. Αυτή η άδεια έχει διάρκεια ισχύος τουλάχιστον πέντε ετών· κατά τη λήξη της, ανανεώνεται αυτοδικαίως κατόπιν αιτήσεως, εφόσον απαιτείται.

[…]»

9 Το άρθρο 9 της ίδιας οδηγίας, το οποίο επιγράφεται «Ανάκληση ή απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος», ορίζει τα εξής:

«1. Οι επί μακρόν διαμένοντες δεν δικαιούνται πλέον να διατηρούν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

[…]

γ) απουσία επί διάστημα δώδεκα διαδοχικών μηνών από το έδαφος της [Ένωσης].

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, στοιχείο γ), τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι απουσίες που υπερβαίνουν τους δώδεκα διαδοχικούς μήνες ή που οφείλονται σε ειδικούς ή εξαιρετικούς λόγους δεν συνεπάγονται την ανάκληση ή την απώλεια του καθεστώτος.

[…]

5. Όσον αφορά τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο γ), και στην παράγραφο 4, τα κράτη μέλη που έχουν χορηγήσει το καθεστώς προβλέπουν απλουστευμένη διαδικασία για την επανάκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. […]»

10 Το άρθρο 11 της οδηγίας 2003/109, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ίση μεταχείριση», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Ο επί μακρόν διαμένων απολαύει ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά:

[…]

β) την εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, περιλαμβανομένων και υποτροφιών σπουδών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο·

[…]

δ) την κοινωνική ασφάλιση, την κοινωνική αρωγή και την κοινωνική προστασία, όπως ορίζονται από το εθνικό δίκαιο·

ε) τα φορολογικά πλεονεκτήματα·

στ) την πρόσβαση στα αγαθά και τις υπηρεσίες και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που βρίσκονται στη διάθεση του κοινού, καθώς και στις διαδικασίες απόκτησης στέγης·

ζ) την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και της εγγραφής και συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε οργάνωση της οποίας τα μέλη ασκούν συγκεκριμένη δραστηριότητα, περιλαμβανομένων και των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τέτοιες οργανώσεις, με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων περί δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας·

[…]

2. Όσον αφορά τις διατάξεις της παραγράφου 1, στοιχεία β), δ), ε), στ) και ζ), το οικείο κράτος μέλος μπορεί να περιορίζει την ίση μεταχείριση σε περιπτώσεις στις οποίες ο καταχωρημένος ή συνήθης τόπος διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος, ή των μελών της οικογένειας για τα οποία αυτός ζητά την παροχή ωφελημάτων ευρίσκεται εντός του εδάφους του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

[…]»

Η οδηγία 2004/38/ΕΟΚ

11 Το άρθρο 16, παράγραφος 4, της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ 2004, L 158, σ. 77, και διορθωτικά ΕΕ 2004, L 229, σ. 35, ΕΕ 2005, L 197, σ. 34, και ΕΕ 2020, L 191, σ. 6), ορίζει τα εξής:

«Αφ' ής στιγμής αποκτηθεί, απώλεια του δικαιώματος μόνιμης διαμονής επέρχεται μόνο σε περίπτωση απουσίας από το κράτος μέλος υποδοχής για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο συναπτά έτη.»

Το αυστριακό δίκαιο

12 Οι σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου περιλαμβάνονται στον Bundesgesetz über die Niederlassung und den Aufenthalt in Österreich (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz – NAG) (νόμο περί εγκαταστάσεως και διαμονής), της 16ης Αυγούστου 2005 (BGBl. I, 100/2005), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: NAG).

13 Το άρθρο 2, παράγραφος 7, του NAG έχει ως εξής:

«Διαστήματα βραχείας διαμονής στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή, ιδίως για σκοπούς επισκέψεως, δεν διακόπτουν την περίοδο διαμονής ή εγκαταστάσεως που απαιτείται να συμπληρωθεί προς απόκτηση ή απώλεια του δικαιώματος χορηγήσεως άδειας διαμονής […]».

14 Το άρθρο 20 του NAG, το οποίο επιγράφεται «Διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής», προβλέπει στις παραγράφους 3 και 4 τα εξής:

«(3) Οι κάτοχοι άδειας παραμονής "επί μακρόν διαμένοντος ΕΕ" […] εγκαθίστανται στην Αυστρία επ' αόριστον, ανεξάρτητα από την περιορισμένη διάρκεια ισχύος του εγγράφου που αντιστοιχεί σε αυτήν την άδεια παραμονής. Το έγγραφο αυτό χορηγείται για διάστημα πέντε ετών και […] ανανεώνεται κατόπιν σχετικής αιτήσεως ακόμη και μετά τη λήξη της ισχύος του […]

(4) Η άδεια διαμονής που χορηγείται δυνάμει της παραγράφου 3 παύει να ισχύει εάν ο αλλοδαπός διαμείνει εκτός του εδάφους του [Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)] για διάστημα μεγαλύτερο από δώδεκα διαδοχικούς μήνες. Εάν συντρέχουν ιδιαίτεροι λόγοι, όπως σοβαρή ασθένεια, εκπλήρωση κοινωνικής υποχρεώσεως ή παροχή υπηρεσίας ισοδύναμης με την υποχρεωτική στρατιωτική θητεία ή πολιτική θητεία, ο αλλοδαπός μπορεί να διαμείνει εκτός του εδάφους του ΕΟΧ μέχρι 24 μήνες εάν έχει ενημερώσει προηγουμένως την αρμόδια αρχή επ' αυτού. Εάν ο αλλοδαπός έχει έννομο συμφέρον, η αρμόδια αρχή πρέπει να διαπιστώσει, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, ότι η άδεια διαμονής δεν έχει λήξει. Η απόδειξη της διαμονής στο έδαφος του ΕΟΧ βαρύνει τον αλλοδαπό.

[…]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

15 Στις 6 Σεπτεμβρίου 2018 ο ZK, υπήκοος Καζακστάν, υπέβαλε αίτηση ανανεώσεως της άδειάς του παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΕ ενώπιον του προέδρου της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους της Βιέννης. Αυτός απέρριψε την αίτηση με απόφαση της 9ης Ιουλίου 2019.

16 Στις 12 Αυγούστου 2019, ο ZK άσκησε προσφυγή κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

17 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, μολονότι δεν αμφισβητείται ότι, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ Αυγούστου 2013 και Αυγούστου 2018 καθώς και εν συνεχεία, ο προσφεύγων της κύριας δίκης ουδέποτε διέμεινε εκτός του εδάφους της Ένωσης για διάστημα δώδεκα συναπτών μηνών ή περισσότερο, ωστόσο εξίσου δεν αμφισβητείται ότι κατά την προαναφερθείσα περίοδο, αυτός ευρισκόταν στο έδαφος της Ένωσης μόνον για ολίγες ημέρες κατ' έτος. Ο πρόεδρος της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους της Βιέννης θεώρησε ότι η τελευταία αυτή περίσταση δικαιολογούσε την άρνηση ανανεώσεως της αδείας παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΕ.

18 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης προσκόμισε, ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, νομική ανάλυση εκπονηθείσα από ομάδα εμπειρογνωμόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη νόμιμη μετανάστευση, κατά την οποία η προϋπόθεση απουσίας από το έδαφος της Ένωσης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109, πρέπει να ερμηνεύεται στενά, υπό την έννοια ότι μόνον η φυσική απουσία από το έδαφος αυτό επί δώδεκα συναπτούς μήνες συνεπάγεται την απώλεια του καθεστώτος επί

μακρόν διαμένοντος, βάσει της διατάξεως αυτής, και είναι αδιάφορο, συναφώς, εάν, κατά τη διάρκεια του κρίσιμου διαστήματος, ο επί μακρόν διαμένων είχε εγκατασταθεί ουσιαστικά ή είχε τη συνήθη διαμονή του στο εν λόγω έδαφος.

19 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι η ανάλυση αυτή, την οποία μάλλον συμμερίζεται και το ίδιο, ενισχύει την επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος της κύριας δίκης. Ειδικότερα, αν γίνει δεκτή η νομική αυτή ανάλυση, ακόμη και μικρά χρονικά διαστήματα διαμονής, και μάλιστα, όπως εν προκειμένω, διάρκειας μόλις λίγων ημερών κατ' έτος, θα αρκούσαν για να αποκλεισθεί η εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109, οπότε ο προσφεύγων της κύριας δίκης διατηρεί το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Verwaltungsgericht Wien (διοικητικό πρωτοδικείο Βιέννης, Αυστρία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας [2003/109] την έννοια ότι οποιαδήποτε διαμονή, όσο σύντομη και αν είναι, ενός επί μακρόν διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας στο έδαφος της [Ένωσης] σε περίοδο δώδεκα διαδοχικών μηνών εμποδίζει την απώλεια του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης από το Δικαστήριο στο πρώτο ερώτημα: Ποιες ποιοτικές ή/και ποσοτικές προϋποθέσεις πρέπει να πληροί η διαμονή στο έδαφος της [Ένωσης] σε περίοδο δώδεκα διαδοχικών μηνών προκειμένου να αποκλείεται η απώλεια του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας; Εμποδίζει η διαμονή στο έδαφος της [Ένωσης] σε περίοδο δώδεκα διαδοχικών μηνών την απώλεια του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας μόνον εάν οι ενδιαφερόμενοι υπήκοοι τρίτης χώρας είχαν τη συνήθη διαμονή τους ή το κέντρο ζωτικών συμφερόντων τους στο έδαφος της [Ένωσης] κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής;

3) Συνάδουν προς το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας [2003/109] οι διατάξεις των νομικών συστημάτων των κρατών μελών οι οποίες προβλέπουν την απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας εάν οι ενδιαφερόμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών διαμένουν μεν στο έδαφος της [Ένωσης] σε περίοδο δώδεκα διαδοχικών μηνών, αλλά δεν έχουν ούτε τη συνήθη διαμονή τους ούτε το κέντρο των ζωτικών συμφερόντων τους σε αυτό;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

21 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε να εξετασθεί η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως κατά την επείγουσα διαδικασία του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης, καθώς και η σύζυγός του και τα τέσσερα ανήλικα τέκνα τους, ήταν εσχάτως εγκατεστημένοι στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει πολυετούς ισχύος τίτλων διαμονής του εν λόγω κράτους. Ωστόσο, ο προσφεύγων της κύριας δίκης επιθυμεί να εγκατασταθεί εκ νέου στην Αυστρία μαζί με τα μέλη της οικογένειάς του στο πλαίσιο της οικογενειακής επανενώσεως, πλην όμως τούτο προϋποθέτει, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης εξακολουθεί να έχει δικαίωμα υπαγωγής στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος.

22 Στις 28 Σεπτεμβρίου 2020, το τρίτο τμήμα του Δικαστηρίου αποφάσισε, κατόπιν προτάσεως της εισηγήτριας δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να απορρίψει το αίτημα αυτό, δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο δεν εξέθεσε επαρκώς τις περιστάσεις από τις οποίες προκύπτει ότι επείγει η έκδοση αποφάσεως επί της υπό κρίση υποθέσεως. Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο δεν έκανε λόγο, μεταξύ άλλων, για κίνδυνο να επιβληθούν στον προσφεύγοντα της κύριας δίκης και στα μέλη της οικογένειάς του, στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στην Αυστρία, μέτρα απομακρύνσεως, ούτε για κατάσταση στην οποία θα απειλείτο ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, όπως είναι το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

23 Με τα τρία προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109 έχει την έννοια ότι κάθε φυσική παρουσία επί μακρόν διαμένοντος στο έδαφος της Ένωσης κατά τη διάρκεια περιόδου δώδεκα συναπτών μηνών, ακόμη και αν η παρουσία αυτή δεν υπερβαίνει, κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, συνολική διάρκεια ολίγων μόνον ημερών, αρκεί για να μην απολέσει ο διαμένων το δικαίωμά του υπαγωγής στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος επί τη βάσει της διατάξεως αυτής ή αν, αντιθέτως, η εν λόγω διάταξη έχει την έννοια ότι επιτρέπει στα κράτη μέλη να απαιτούν, για να μην απολέσει ο διαμένων το ως άνω δικαίωμα, να πληροί αυτός πρόσθετες προϋποθέσεις, όπως π.χ. να έχει, κατά τη διάρκεια τουλάχιστον ενός μέρους της οικείας περιόδου των δώδεκα συναπτών μηνών, τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των συμφερόντων του στο εν λόγω έδαφος.

24 Εισαγωγικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/109, τα κράτη μέλη παρέχουν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στο έδαφός τους νομίμως και αδιαλείπτως κατά τα πέντε τελευταία έτη. Εντούτοις, η απόκτηση του καθεστώτος αυτού δεν γίνεται αυτόματα. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, προς τούτο, να υποβάλει αίτηση στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει, η δε αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι πληροί τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στα άρθρα 4 και 5 της εν λόγω οδηγίας. Ειδικότερα, πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας, να αποδείξει ότι διαθέτει σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση του ιδίου και των μελών της οικογένειάς του, χωρίς να χρειάζεται να προσφύγει στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του κράτους μέλους αυτού [απόφαση της 14ης Μαρτίου 2019, Y. Z. κ.λπ. (Απάτη στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης), C-557/17, EU:C:2019:203, σκέψη 59].

25 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης, μετά την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος και αφού του χορηγήθηκε, στην Αυστρία, άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος – ΕΕ, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/109, ήταν παρών στο έδαφος της Ένωσης, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ Αυγούστου 2013 και Αυγούστου 2018, ολίγες μόνον ημέρες κατ' έτος. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος αυτού, ο πρόεδρος της κυβερνήσεως του ομόσπονδου κράτους της Βιέννης έκρινε ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης έπρεπε να θεωρηθεί ότι, κατά την περίοδο αυτή, «απουσίαζε» κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας αυτής, όπερ συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος του ενδιαφερομένου να υπαχθεί στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, και, συνεπεία τούτου, αρνήθηκε να ανανεώσει την άδεια διαμονής με την οποία πιστοποιείται το εν λόγω καθεστώς.

26 Επομένως, πρέπει να εξετασθούν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της τελευταίας αυτής διατάξεως, και ιδίως εκείνη που αφορά την έννοια της «απουσίας».

27 Συναφώς, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109, ο επί μακρόν διαμένων χάνει το δικαίωμα υπαγωγής στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε περίπτωση απουσίας από το έδαφος της Ένωσης επί δώδεκα συναπτούς μήνες.

28 Δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη ουδόλως παραπέμπει στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, ο χρησιμοποιούμενος στη διάταξη αυτή όρος «απουσία» πρέπει να εκλαμβάνεται ως αυτοτελής έννοια του δικαίου της Ένωσης και να ερμηνεύεται με ενιαίο τρόπο εντός αυτής, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού που δίδεται εντός των κρατών μελών, λαμβανομένων υπόψη του γράμματος της εν λόγω διατάξεως, καθώς και των σκοπών που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος και του πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται [πρβλ. απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2019, X (Επί μακρόν διαμένοντες – Σταθεροί, τακτικοί και επαρκείς πόροι) (C-302/18, EU:C:2019:830, σκέψη 26].

29 Όσον αφορά, εν πρώτοις, το γράμμα του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109, επισημαίνεται ότι, σε πολλές γλωσσικές αποδόσεις της οδηγίας, στη διάταξη αυτή χρησιμοποιείται όρος ισοδύναμος προς τον όρο «απουσία». Η έννοια της «απουσίας», όπως περιλαμβάνεται στην εν λόγω διάταξη και σύμφωνα με το σύνηθες νόημα του όρου αυτού στην καθημερινή γλώσσα, σημαίνει την «έλλειψη φυσικής παρουσίας» του ενδιαφερόμενου επί μακρόν διαμένοντος στο έδαφος της Ένωσης. Επομένως, από την έννοια αυτή προκύπτει ότι κάθε φυσική παρουσία του ενδιαφερομένου στο έδαφος αυτό μπορεί να διακόψει την απουσία του.

30 Βεβαίως, όπως υποστηρίζει η Αυστριακή Κυβέρνηση προς στήριξη της δικής της ερμηνείας της ίδιας διατάξεως, κατά την οποία πρέπει να απαιτείται ο ενδιαφερόμενος να έχει τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των συμφερόντων του στο έδαφος της Ένωσης, στην απόδοση του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109 στη γερμανική και στην ολλανδική γλώσσα χρησιμοποιούνται, αντί κάποιας εκφράσεως με τον όρο «απουσία», τα ρήματα «aufgehalten» και «voijhalten». Επομένως, οι συγκεκριμένες γλωσσικές αποδόσεις στηρίζονται στο γεγονός της διαμονής ή της κατοικίας εντός του εδάφους της Ένωσης και θα μπορούσαν συνεπώς, αναλόγως των συμφραζομένων, να υπονοούν μια μονιμότερη παρουσία απ’ ό,τι μια φυσική παρουσία οποιασδήποτε διάρκειας.

31 Εντούτοις, μια τέτοια λεπτή νοηματική διαφοροποίηση, αφενός, δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να μπορούν οι εκφράσεις αυτές να αναφέρονται και σε απλή έλλειψη φυσικής παρουσίας και, αφετέρου, πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθεί ότι η σημασία της έχει σχετική αξία, στο μέτρο που και στις εν λόγω γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 9, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/109 χρησιμοποιούνται, αντιστοίχως, οι όροι «Abwesenheit» και «afwezigheid», οι οποίοι δηλώνουν την έννοια της «απουσίας».

32 Όσον αφορά, κατά δεύτερον, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109, επισημαίνεται, πρώτον, ότι το άρθρο 8 της οδηγίας 2003/109 ορίζει ότι το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος είναι μόνιμο, «υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9» της οδηγίας. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι ο μόνιμος χαρακτήρας του εν λόγω καθεστώτος είναι ο γενικός κανόνας, το εν λόγω άρθρο 9 πρέπει να ερμηνεύεται ως παρέκκλιση και, συνεπώς, στενά [βλ., κατ’ αναλογίαν, όσον αφορά το άρθρο 11, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας, απόφαση της 10ης Ιουνίου 2021, Land Oberösterreich (Στεγαστικό επίδομα), C-94/20, EU:C:2021:477, σκέψη 37]. Η απαίτηση αυτή αποτελεί επιχείρημα κατά της διασταλτικής

ερμηνείας του εν λόγω άρθρου 9, κατά την οποία η απλή φυσική παρουσία του επί μακρόν διαμένοντος στο έδαφος της Ένωσης δεν αρκεί για να διακόψει την απουσία του από το έδαφος αυτό.

33 Δεύτερον, προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 4 της οδηγίας 2003/109 ότι, όταν, στις γλωσσικές αποδόσεις της εν λόγω οδηγίας περί των οποίων έγινε λόγος στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως, η οδηγία αυτή απαιτεί από τον ενδιαφερόμενο η παρουσία του να βαίνει πέραν μιας απλής φυσικής παρουσίας στην οικεία επικράτεια και να έχει ορισμένη διάρκεια ή ορισμένη σταθερότητα, το διευκρινίζει ρητώς χρησιμοποιώντας τις σχετικές εκφράσεις. Συγκεκριμένα, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας χρησιμοποιεί, στις εν λόγω γλωσσικές αποδόσεις, εκφράσεις οι οποίες αντιστοιχούν στο ρήμα «διαμένω» και διευκρινίζει ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει, δυνάμει της διατάξεως αυτής, να διαμένει στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους νόμιμα και αδιάλειπτα κατά τα πέντε τελευταία έτη αμέσως πριν από την υποβολή της αιτήσεώς του, υπό την επιφύλαξη των περιόδων απουσίας που επιτρέπονται δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας.

34 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109, όμως, δεν περιέχει τέτοιες διευκρινίσεις, αλλά περιορίζεται στον καθορισμό της περιόδου απουσίας από το έδαφος της Ένωσης η οποία συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος υπαγωγής στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος. Η διάταξη αυτή δεν ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι, για να μπορεί να διακόψει την απουσία αυτή, η παρουσία του ενδιαφερομένου στην εν λόγω επικράτεια θα πρέπει να έχει ορισμένη διάρκεια ή ορισμένη σταθερότητα όπως είναι η παρουσία κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έχει τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των συμφερόντων του στην εν λόγω επικράτεια, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Αυστριακή Κυβέρνηση. Επιπλέον, η εν λόγω διάταξη δεν επιβάλλει ούτε άλλες προϋποθέσεις σχετικά με τη διάρκεια ή τη φύση της παρουσίας αυτής, οι οποίες να αφορούν, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη «πραγματικού και γνήσιου δεσμού» με το ίδιο έδαφος, όπως, για παράδειγμα, το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος έχει, στο οικείο κράτος μέλος, μέλη της οικογένειάς του ή περιουσία, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή.

35 Η εξέταση του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109 επιρρωννύει, επομένως, την ερμηνεία που συνάγεται από το γράμμα της διατάξεως αυτής.

36 Όσον αφορά, τρίτον και τελευταίον, τον σκοπό που επιδιώκει η οδηγία 2003/109, κατά πρώτον, από τις αιτιολογικές της σκέψεις 2, 4, 6 και 12 προκύπτει ότι η οδηγία αποσκοπεί στη διασφάλιση της ενσωματώσεως των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν και νομίμως εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη και, προς τον σκοπό αυτόν, στην εξομοίωση των δικαιωμάτων των εν λόγω υπηκόων τρίτων χωρών προς τα δικαιώματα των οποίων απολαύουν οι πολίτες της Ένωσης, ιδίως με την καθιέρωση ίσης μεταχειρίσεως σε σύγκριση με τους πολίτες αυτούς σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών και κοινωνικών τομέων [απόφαση της 14ης Μαρτίου 2019, Υ. Ζ. κ.λπ. (Απάτη στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης), C-557/17, EU:C:2019:203, σκέψη 63]. Προκειμένου οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών να μπορούν να απολαύουν των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην οδηγία αυτή, τους χορηγείται, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος.

37 Ο σκοπός αυτός συνηγορεί υπέρ μιας ερμηνείας του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109, κατά την οποία οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν ήδη, λόγω της διάρκειας διαμονής τους στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, καταδείξει τον στενό δεσμό τους με το εν λόγω κράτος μέλος, είναι, κατ' αρχήν, ελεύθεροι, όπως και οι πολίτες της Ένωσης, να μετακινούνται και να διαμένουν, ακόμη και για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα, εκτός του

εδάφους της Ένωσης, χωρίς τούτο να συνεπάγεται από μόνο του την απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών δεν απουσιάζουν από το έδαφος αυτό καθ' όλη την περίοδο των δώδεκα διαδοχικών μηνών την οποία προβλέπει η εν λόγω διάταξη.

38 Κατά δεύτερον, από την αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας 2003/109 προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να επιδιώξει τον σκοπό ο οποίος εκτίθεται στη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, στο πλαίσιο των διαδικαστικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την εξέταση της αιτήσεως προς απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, ικανοποιητικό επίπεδο ασφάλειας δικαίου. Πάντως, η τοιουτοτρόπως αποδιδόμενη σημασία στην αρχή της ασφάλειας δικαίου όσον αφορά την κτήση του εν λόγω καθεστώτος πρέπει κατ' ανάγκην να είναι η ίδια και για την απώλειά της, στον βαθμό κατά τον οποίο αυτή καταργεί την κτήση του εν λόγω καθεστώτος, όπως τούτο επιβεβαιώνεται εξάλλου στις προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας 2003/109, στις οποίες τονιζόταν ότι «[τ]ο καθεστώς του κατοίκου μακράς διαρκείας πρέπει να εξασφαλίζει την ύψιστη ασφάλεια του δικαίου στον κάτοχό του», «[ο]ι λόγοι που δικαιολογούν την ανάκλησή του [πρέπει να] απαριθμούνται περιοριστικά και [να] πλαισιώνονται» (βλ. πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς κατοίκου μακράς διαρκείας υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών [COM(2001) 127 τελικό]).

39 Συναφώς, η αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία συγκαταλέγεται μεταξύ των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, επιτάσσει, μεταξύ άλλων, οι κανόνες δικαίου να είναι σαφείς και ακριβείς, τα δε αποτελέσματά τους να μπορούν να προβλεφθούν (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2019, Human Operator, C-434/17, EU:C:2019:112, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

40 Τυχόν ερμηνεία όμως του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/109 υπό την έννοια ότι κάθε φυσική παρουσία του ενδιαφερομένου στο έδαφος της Ένωσης μπορεί να διακόψει την απουσία του και να αποτρέψει, κατά συνέπεια, την απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, βάσει της διατάξεως αυτής, εξαρτά τη διατήρηση του καθεστώτος αυτού από ένα σαφές, ακριβές και προβλέψιμο κριτήριο το οποίο αφορά ένα απλό αντικειμενικό γεγονός, οπότε μια τέτοια ερμηνεία είναι η πλέον δόκιμη για τη διασφάλιση κατάλληλου επιπέδου ασφάλειας δικαίου για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

41 Κατά τρίτον, όσον αφορά ειδικότερα τον σκοπό του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της οδηγίας, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην αποφυγή του ενδεχομένου να εξακολουθούν να απολαύουν του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος και των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτό οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι ευρίσκονται υπό περιστάσεις υπό τις οποίες η διατήρηση του καθεστώτος αυτού δεν έχει πλέον καμία χρησιμότητα για την επίτευξη του σκοπού που εκτίθεται στη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως.

42 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει, όσον αφορά το άρθρο 16, παράγραφος 4, της οδηγίας 2004/38, ότι η διάταξη αυτή αφορά την απώλεια του δικαιώματος μόνιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης λόγω απουσιών διάρκειας μεγαλύτερης των δύο συναπτών ετών από το κράτος μέλος υποδοχής και ότι το μέτρο αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι, μετά από μια τέτοια απουσία, ο δεσμός με το κράτος μέλος υποδοχής έχει χαλαρώσει (απόφαση της 21ης Ιουλίου 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

43 Μολονότι οι οδηγίες 2003/109 και 2004/38 διαφέρουν η μία από την άλλη ως προς το αντικείμενο και τον σκοπό τους, γεγονός παραμένει ότι, όπως επισήμανε, εν συνόψει, και ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 40 έως 43 των προτάσεών του, οι διατάξεις των οδηγιών αυτών

επιδέχονται συγκριτική ανάλυση και μπορούν, κατά περίπτωση, να αποτελέσουν αντικείμενο παρεμφερών ερμηνειών, όπερ δικαιολογείται, ιδίως, στην περίπτωση του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109 και του άρθρου 16, παράγραφος 4, της οδηγίας 2004/38, τα οποία ερείδονται επί της αυτής λογικής.

44 Επομένως, υπό την επιφύλαξη της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/109, η παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του άρθρου αυτού αφορά, εν τελευταία αναλύσει, την απώλεια του δικαιώματος υπαγωγής στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε περιπτώσεις στις οποίες ο δεσμός που διατηρούσε προγενέστερα ο δικαιούχος του δικαιώματος αυτού με το έδαφος της Ένωσης έχει χαλαρώσει. Τούτο όμως συμβαίνει, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, μόνο μετά την απουσία από το έδαφος αυτό για περίοδο δώδεκα συναπτών μηνών.

45 Κατά συνέπεια, ο ειδικός σκοπός του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109 επιρρωννύει την ερμηνεία της διατάξεως αυτής κατά την οποία, για να αποτραπεί η απώλεια του δικαιώματος επί μακρόν διαμένοντος, αρκεί ο ενδιαφερόμενος επί μακρόν διαμένων υπήκοος να είναι παρών, κατά τη διάρκεια της περιόδου των δώδεκα συναπτών μηνών μετά την έναρξη της απουσίας του, στο έδαφος της Ένωσης, έστω και αν η παρουσία αυτή είναι ολιγοήμερη.

46 Τούτου δοθέντος, η κατάσταση επί μακρόν διαμένοντος ο οποίος περνά ολίγες ημέρες κατ' έτος στο έδαφος της Ένωσης και, επομένως, δεν απουσιάζει επί δώδεκα συναπτούς μήνες πρέπει να διακρίνεται από εκείνη στην οποία υπάρχουν ενδείξεις περί καταχρήσεως δικαιώματος εκ μέρους του επί μακρόν διαμένοντος. Εν προκειμένω, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν προκύπτει κανένα στοιχείο από το οποίο να μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη τοιαύτης καταχρήσεως δικαιώματος.

47 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109 έχει την έννοια ότι κάθε φυσική παρουσία επί μακρόν διαμένοντος στο έδαφος της Ένωσης κατά τη διάρκεια περιόδου δώδεκα συναπτών μηνών, ακόμη και αν πρόκειται για παρουσία συνολικά λίγων μόνον ημερών, αρκεί για να εμποδίσει την απώλεια από τον επί μακρόν διαμένοντα του δικαιώματός του υπαγωγής στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, δυνάμει της διατάξεως αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

48 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, έχει την έννοια ότι κάθε φυσική παρουσία επί μακρόν διαμένοντος στο έδαφος της Ένωσης κατά τη διάρκεια περιόδου δώδεκα συναπτών μηνών, ακόμη και αν πρόκειται για παρουσία συνολικά λίγων μόνον ημερών, αρκεί για να εμποδίσει την απώλεια από τον επί μακρόν διαμένοντα του δικαιώματός του υπαγωγής στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, δυνάμει της διατάξεως αυτής.

(υπογραφές)